

Onderzoek Methodine - overdrachtspakket

Anne-Marie van Bergen

2013

Stichting Eigen Bedreivigheid werkt voor en met mensen die door verslaving, dakloosheid en andere narigheid in de marge van de maatschappij leven aan bedreivigheid: het maatschappelijk actief en productief worden naar eigen kunnen en op eigen kracht. Stichting Eigen Bedreivigheid heeft met ondersteuning van het landelijk kennisinstituut MOVISIE en met subsidie van ZonMW de aanpak van de Stichting, Methodine, gedocumenteerd en onderzocht. In dit document vindt u de procesbeschrijving van dit traject en een toelichting op de documenten die onderdeel uitmaken van het multimediale overdrachtspakket, waaronder beschrijvingen van de methodiek en de instrumenten, trainingsmaterialen en een onderzoeksverslag

Stichting Eigen Bedreivigheid/MOVISIE
Grutstraat 49, 7001BW Doetinchem
0314 769052
www.bedreivigheid.nl

1. Inleiding

Villa Bedreivigheid is een zelfgestuurd initiatief van mensen uit Doetinchem, die door verslaving, dakloosheid, psychische problemen of andere ernstige narigheid in de marge leven en die geen of onvoldoende aansluiting krijgen met de officiële hulp- en dienstverlening. Met steun van Ine Spuls, de coördinator die zich full time inzet voor de Villa, is de groep dakloze verslaafden sinds een jaar of vijf bezig om de eigen bedreivigheid vorm te geven en zo te werken aan maatschappelijke participatie en herstel naar eigen mogelijkheden. De stichting heeft subsidie aangevraagd bij ZonMW om hun aanpak systematischer uit te werken, te documenteren voor overdracht intern en extern en om de resultaten in kaart te laten brengen. De Stichting werkt daarin samen met MOVISIE als kennispartner. Het ontwikkel- en onderzoeksproject is uitgevoerd in de periode van september 2011 tot en met maart 2013.

2. Procesverslag van het onderzoeks- en ontwikkeltraject

2.1 Actieonderzoek: subject en object zo veel mogelijk ineen

In het traject hebben de medewerkers van MOVISIE intensief samengewerkt met de coördinator, deelnemers, stagiaires, bestuursleden en vrijwilligers van Stichting Eigen Bedreivigheid. Onderzoek en ontwikkeling gingen daarbij hand in hand. Observaties van de onderzoekers en de aansluitende reflectie daarop met en door de mensen van de Villa leidden tot aanscherping van de visie en aanpassingen in de werkwijze en de instrumenten. Veel van de uiteindelijke overdrachtdocumenten en multimediale producten zijn door de mensen van de Villa zelf uitgewerkt, uitgebeeld en verwoord, waarbij de MOVISIE-medewerkers vooral hebben meegelezen en –meegedacht, maar zo min mogelijk zelf zaken hebben uitgewerkt. Een tijdsintensieve maar lonende aanpak, waardoor de Methodine en de ontwikkelde instrumenten en werkwijzen echt eigen producten blijven van de mensen van Villa Bedreivigheid. Deze manier van “cliëntgestuurd” onderzoek doen sluit aan bij de kern van de werkwijze van de Villa.

2.2 Uitgevoerde activiteiten

De volgende activiteiten zijn uitgevoerd:

- Het vastleggen van de methode via video-opnames, observatieverslagen, interviews en powerpoint animaties. Daarin vormde het samen doorspreken van de verslagen en de opnames een belangrijk onderdeel om over en weer meer greep te krijgen op de visie en werkwijze.
- Het met de deelnemers en begeleiders verder doorontwikkelen van de instrumenten Bedreiviskaart en Actiekaart. In de loop van de periode zijn verschillende uitwerkingen gemaakt en uitgetest op bruikbaarheid en duidelijkheid. Daarbij is niet alleen gekeken naar de bruikbaarheid van de vorm, maar ook naar de manier en het moment waarop de instrumenten het beste kunnen worden ingezet.
- Het ontwikkelen van een overdrachtswerkshop en –training (draaiboek en trainingsmateriaal) en het uittesten daarvan. Beide zijn uitgetest in Arnhem. De overdrachtswerkshop is georganiseerd in samenwerking met Zorgbelang Gelderland en het Cliënten Consumenten Panel Maatschappelijke

Opvang van de gemeente Arnhem en de training is gegeven aan Vriend GGZ te Arnhem, een cliëntgestuurde ggz-organisatie die individuele ambulante begeleiding, mogelijkheid tot verblijf en dagbesteding biedt aan mensen met een CIZ-indicatie op basis van de grondslag GGZ. Cliënten van Vriend GGZ hebben vaak een combinatie van psychiatrische problematiek, verslaving en dak- of thuisloosheid.

De overdrachtsactiviteiten leverden informatie op over de vraag of de ontwikkelde workshop en training geschikt zijn voor het overdrachtsdoel en over de vraag of het mogelijk is de werkwijze ook in een andere setting te implementeren. Een derde, niet beoogde maar wel gerealiseerde opbrengst was dat het overbrengen van de inzichten en werkwijzen aan derden en het delen van ervaringen en reflecties met hen een zeer geschikte werkwijze bleek om nogmaals een aanscherping te realiseren van de eigen inzichten en werkwijzen van de mensen van de Villa. De draaiboeken en overdrachtmaterialen zijn op basis daarvan aangepast.

- Het uitvoeren van een resultaatmeting door het documenteren en analyseren van de ontwikkeling van 8 deelnemers van de Villa met gebruikmaking van hun Bedreivskaarten en van levensloopinterviews. Dit heeft geresulteerd in 8 kwalitatieve beschrijvingen van de ontwikkeling die de deelnemers hebben doorgemaakt en de bijdrage van de Villa-aanpak daaraan, en een reflectie van de onderzoeker hierop.
- Het inventariseren van de manier waarop Vriend GGz aan het einde van de training gebruik maakt van de werkwijze en instrumenten van de Methodine. Dit is uitgevoerd via een groepsinterview met de cursisten. Het verslag daarvan maakt onderdeel uit van de onderzoeksrapportage. De periode waarin men met de Methodine werkte was te kort om al een meting van resultaten bij deelnemers van Vriend te doen.

3. Het overdrachtspakket

Het overdrachtspakket bestaat uit verschillende documenten, presentaties en video's.

1. Een algemene beschrijving van Villa Bedreivigheid en de Methodine. Hierin wordt een beschrijving gegeven van doel, doelgroep, werkwijze en ervaringen met de aanpak. Ook wordt aangegeven in welke richting verdere doorontwikkeling gepland is..
2. Een video met beelden die een impressie geven van de sfeer op de Villa, de verschillende vormen van Bedreivigheid, de Villacultuur en manier van omgaan met elkaar (wat we in de beschrijving "de Villakoorts" hebben genoemd).
3. Een beschrijving van de Methodine met de Bedreivskaart en de Actiekaart, met toelichting en instructie over het gebruik ervan.
4. Een flyer en draaiboek voor de overdrachtstraining en een flyer en programma voor een workshop over de Methodine.
5. Een document met daarin alle dia's die in de training en bij workshops gebruikt worden.
6. Documenten met alle teksten die in de training gebruikt worden (handouts, formats).
7. De video "Gesprek met Debbie".
8. Het onderzoeksverslag met als bijlage de 8 portretten van gevolgde deelnemers.

9. Een TedX video-opname waarin Villa-initiatiefnemer en –coördinator Ine Spuls vertelt over Villa Bedreivigheid en de manier waarop bedreivigheid, begeleiding met inzet van de instrumenten uit de Methodine, onderlinge steun en saamhorigheid en belangenbehartiging met elkaar de werkzame bestanddelen vormen van de aanpak.

4. Beschikbaarheid en implementatie

Het overdrachtspakket zal worden geplaatst op een eigen website van de Stichting Eigen Bedreivigheid, zodat herziene en aangevulde versies steeds snel beschikbaar zijn. De stichting zal het komend jaar nog extra instructievideo's opnemen.

MOVISIE zal een praktijkbeschrijving opnemen op de MOVISIE-site om meer bekendheid te geven aan de aanpak en het beschikbare overdrachtsmateriaal.

Ook zullen zowel Stichting Bedreivigheid als MOVISIE het komend jaar informatie over deze aanpak verspreiden via presentaties en workshops op diverse congressen en bijeenkomsten.

Verder kunnen geïnteresseerden een workshop of training aanvragen bij Villa Bedreivigheid. De ervaring met de overdracht tot nu toe wijst uit, dat een training noodzakelijk is om echt met de aanpak aan de slag te gaan.

De Methodine is een aanpak in ontwikkeling. Dat vraagt ook in de toekomst om voortdurende monitoring en reflectie. Om zicht te houden op de ervaringen met het werken met de Methodine en de manier waarop men de aanpak doorontwikkelt, wil Stichting Bedreivigheid intervisiegroepen organiseren met medewerkers van organisaties die de training gevolgd hebben. Ook bestaat het voornemen meer informatie te verzamelen voor het onderzoek naar de resultaten.